

Το βράδυ της πρώτης ημέρας της αναστάσεως εμφανίστηκε ο Ιησούς στους συγκεντρωμένους, λυπημένους και φοβισμένους μαθητές, στο σπίτι του ευαγγελιστή Μάρκου, στο υπερώο του Μυστικού Δείπνου, 'των θυρών κεκλεισμένων'. Στάθηκε στη μέση και τους είπε «Ειρήνη σ' εσάς». Η Παράδοση και η Γραφή της Εκκλησίας μιλούν για ανάσταση του Κυρίου με το δικό Του σώμα και όχι ότι χρησιμοποίησε άλλο πνευματικό δήθεν σώμα: «Δείτε τα χέρια μου και τα πόδια μου. ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ Ο ΙΔΙΟΣ. Ψηλαφίστε με και δείτε: Ένα φάντασμα δεν έχει σάρκα και οστά, όπως βλέπετε να έχω εγώ». Άλλωστε έφαγε μπροστά τους ένα κομμάτι από ψητό ψάρι και κηρύθρα από μέλι (Λουκ. 24,38-43). Ο απ. Πέτρος μάλιστα λέγει ότι ο βασιλιάς Δαβίδ «μίλησε προφητικά για την ανάσταση του Χριστού, ο οποίος, ούτε εγκαταλείφθηκε στον άδη, ούτε ΣΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ γνώρισε φθορά» (Ψλμ. 15,8). ΑΥΤΟΝ τον Ιησού τον ανέστησε ο Θεός (ως Θεάνθρωπο: Ιω. 1,1 & 1,14), και για το γεγονός αυτό ΟΛΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΑΡΤΥΡΕΣ» (Πράξ. 2,29-32). Ακόμη, πώς τον ονομάζει ο ευαγγελιστής Ιωάννης «πρωτότοκον εκ των νεκρών» (Αποκ. 1,5), αν ο Χριστός δεν έχει αναστηθεί με το δικό Του σώμα και αν δεν αποτελεί η δική Του σωματική ανάσταση τον τύπο της δικής μας, κατά την Δευτέρα Παρουσία, ανάστασης;

Τους είπε πάλι ο Ιησούς «ΕΙΡΗΝΗ ΥΜΙΝ» και τους κάλεσε να δουν ότι είναι ο ίδιος και όχι, όπως είπαμε, κανένα φάντασμα. Οι μαθητές φοβήθηκαν στην αρχή, αλλά αμέσως μετά χάρηκαν όλοι. «Την ειρήνη σας αφήνω. Την δική μου ειρήνη σας δίνω», λέγει σε άλλο σημείο ο Ιησούς (Ιω. 14,27). Η ειρήνη αυτή του Χριστού, που σχετίζεται με τη νίκη του πάνω στο κοσμικό φρόνημα, στο θάνατο και την εξουσία πάνω στην αμαρτία (Ιω. 20,19-23), είναι πνευματικό αγαθό και έχει ουράνια προέλευση, αποκατέστησε δε δι' αυτής την ένωση Ουρανού και γης. Δεν προέρχεται από την εκδούλευση στα πάθη, αλλά είναι δώρο του Παρακλήτου στα υιοθετημένα, δια του σταυρικού αίματος του Χριστού, παιδιά του Θεού (βλ. και Κολ. 1,20 & Ιω. 16,33), εν τη ενότητι του Σώματός Του και του Ταμείου του Πνεύματος, που είναι η Εκκλησία. Η τελική βέβαια και μόνιμη ειρήνη του Θεού, η ειρήνη του Πάσχα, θα λάμψει κατά την Εσχάτη Ημέρα της Έλευσης του Χριστού, οπότε θα κρίνει ζώντες και νεκρούς και θα αποκαταστήσει τη βασιλεία του Θεού.

Στη συνέχεια ο Ιησούς, αφού φύσηξε στα πρόσωπά τους, τους λέγει: Λάβετε Πνεύμα Άγιο. Σε όποιους συγχωρήσετε τις αμαρτίες, θα τους είναι συγχωρημένες. Σε όποιους τις κρατήσετε ασυγχώρητες, θα κρατηθούν έτσι» (Ιω. 20,22-23). Δια του μυστηρίου επομένως της ιερωσύνης, χορήγησε ο Θεάνθρωπος ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΑΦΕΣΕΩΣ των αμαρτιών στους αποστόλους Του (και δι' αυτών στους επισκόπους και ιερείς), δηλαδή στους ποιμένες της Εκκλησίας, και όχι γενικά στο ποίμνιο. Το ίδιο βλέπουμε να γίνεται και στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο: «Σας βεβαιώνω, λέγει ο Χριστός, πως ότι κρατήσετε ασυγχώρητο στη γη, θα είναι ασυγχώρητο και στον ουρανό. Και ό,τι συγχωρήσετε στη γη, θα είναι συγχωρημένο και στον ουρανό» (18,18). Δια της μετανοίας-εξομολογήσεως δηλαδή διαφαίνεται η έννοια της Εκκλησίας ως πνευματικού νοσοκομείου και όχι ιδεολογίας και ότι μέσω της μετανοίας επανευρίσκεται η χαμένη κοινωνικότητα του ανθρώπου.

Ο ΘΩΜΑΣ, ένας από τους δώδεκα αποστόλους, απουσίαζε κατά την πρώτη συνάντηση του Ιησού με τους μαθητές, και όταν του είπαν ότι τους εμφανίστηκε

έδειξε δυσπιστία και είπε ότι, αν δεν το δει με τα μάτια του και δεν ελέγξει τις πληγές Του, δεν θα το πιστέψει πως αναστήθηκε. Την επόμενη Κυριακή εμφανίστηκε με τον ίδιο τρόπο ο αναστημένος Ιησούς και κάλεσε αυτή τη φορά τον Θωμά να ψηλαφίσει τις πληγές Του, για να δει ότι είναι πράγματι ο ίδιος. «Μην αμφιβάλεις και πίστεψε», του λέγει. Ο Θωμάς απέβαλε τον αρχικό σκόπελο της πτωτικής λογικής και με δάκρυα στα μάτια, και γονατίζοντας μπροστά Του, ξεσπά με τα θαυμάσια λόγια: «ΕΙΣΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ» (Ιω. 20,28). Αυτή ήταν και είναι η πίστη της Εκκλησίας για τον Χριστό, όπως πολύ ωραία το γράφει η Α΄ Ιωάννου: «Είμαστε ενωμένοι με τον αληθινό Θεό μέσω του Υιού Του, του Ιησού Χριστού. Αυτός είναι ο αληθινός Θεός, αυτός είναι η αιώνια ζωή. Παιδιά μου, φυλαχθείτε από τους ψεύτικους θεούς» (5,20).

Η Ανάσταση του Κυρίου είναι πνευματική ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ εμπειρία και όχι ιδεολογική σύλληψη. Οι εμφανίσεις του αναστάντος πραγματοποιήθηκαν στην εκκλησιαστική κοινότητα και όχι κατά μόνους, δεν αποτελούν δηλαδή ατομικές εμπειρίες. Ο Θωμάς είναι ο άνθρωπος που έχει ανάγκη την προσωπική συνάντηση με τον Χριστό και την εμπειρική επαλήθευση των όσων πιστεύει. Ο Χριστός το αναγνωρίζει αυτό, αρνείται εξάλλου την ιδεολογική πίστη, γι' αυτό και δεν 'μαλώνει' τον Θωμά. Τον διορθώνει όμως όταν του λέγει ότι ανώτερη από δω και πέρα θα είναι η καρδιακή πίστη και η εμπιστοσύνη σ' Αυτόν, ακόμη κι όταν δεν θα είναι πια ορατά κοντά τους. Αρκεί πλέον, είναι σαν να του λέγει, η Παράδοση και εμπειρία της Εκκλησίας για να πιστέψει κανείς. Δεν χρειάζονται τόσο τα προσωπικά θαύματα και η ορθολογιστική αυτοψία, αφού αυτά είναι αναγκαία στους αδύναμους ως προς την πίστη και προς το κήρυγμα της Εκκλησίας. Εξάλλου με τη Θεία Ευχαριστία, ο Κύριος ζει μέσα στους πιστούς, δια του Αγίου Πνεύματος και καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας.

Η ευαγγελική περικοπή καταλήγει γράφοντας πως «Ο Ιησούς έκανε βέβαια και άλλα θαύματα μπροστά στους μαθητές Του, ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΡΑΜΜΕΝΑ σ' αυτό εδώ το βιβλίο. Αυτά όμως γράφτηκαν για να πιστέψετε πως ο Ιησούς είναι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού, και πιστεύοντας να έχετε δι' αυτού τη ζωή» (Ιω. 20,30-31). Οι απόστολοι επομένως μετέδωσαν πολύ περισσότερα δια στόματος απ' όσα καταγράφηκαν στα Ευαγγέλια. Αυτό λέγεται ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ και έχει το ίδιο κύρος στην Ορθοδοξία με την Αγία Γραφή. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης, στη δεύτερη (και στην Γ΄) επιστολή του γράφει: «Έχω πολλά ακόμα να σας γράψω. Δεν θέλησα όμως να το κάνω με χαρτί και μελάνι. Ελπίζω να σας επισκεφθώ και να τα πούμε από κοντά...» (στίχ. 12 & Γ΄ Ιω. στίχ. 13,14). Πολλές αλήθειες λοιπόν διασώθηκαν προφορικά, μέσω της λειτουργικής ζωής, του αρχικού κηρύγματος και αργότερα καταγράφηκαν από τους Πατέρες και αγίους της Εκκλησίας και έμειναν ως απαραίτητο πνευματικό κτήμα της Εκκλησίας. Το γεγονός επισημαίνει ο απόστολος Παύλος, όταν λέγει: «Σας παραγγέλλουμε να αποφεύγετε κάθε αδελφό που είναι αργόσχολος και δε ζει σύμφωνα με την ΠΑΡΑΔΟΣΗ που ΠΑΡΕΛΑΒΕ ΑΠΟ ΜΑΣ» (Θεσσαλ. Β΄, 3,6). Σε άλλο σημείο ο Παύλος γράφει στους Κορινθίους: «Σας υπενθυμίζω αδελφοί το ευαγγέλιο που σας κήρυξα, το οποίο και παραλάβατε, στο οποίο και στέκεστε, δια του οποίου και σώζεστε, αν το κρατάτε στερεά, όπως σας το κήρυξα, εκτός αν μάταια πιστέψατε» (Α΄ Κορ. 15,1-2). Περί ποίου μηνύματος σωτηρίας ομιλεί ο Παύλος, αφού δεν είχε γραφεί ακόμη κανένα Ευαγγέλιο; Ακόμη:

Μήπως καταγράφηκαν κάπου οι διδασκαλίες και νουθεσίες του προς τους πρεσβυτέρους της Εφέσου, τους οποίους νυχθημερόν με δάκρυα στα μάτια ΔΙΔΑΣΚΕ ΓΙΑ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ; (Πράξ. 20,31). Όχι βέβαια! Μετεδόθησαν στην πρώτη Εκκλησία προφορικά, και πολλά άλλωστε από τα λόγια του Χριστού και των αποστόλων χάθηκαν. Διότι την Εκκλησία και τους πιστούς πρωτίστως ενδιέφερε να ζήσουν εμπειρικά το θείο μήνυμα και τις ζωηφόρες εντολές του Χριστού, τους ενδιέφερε η άμεση πνευματική κοινωνία με το Θεό, ενώ για λόγους ανάγκης (διδασχής αλλά και αντιαρειετικής προστασίας των πιστών) κατεγράφησαν αργότερα τα σπουδαιότερα σημεία της ζωής και του έργου του Κυρίου.

Σαφώς λοιπόν πρόκειται για προφορικές αλήθειες-διδασχές, που μετέδιδαν οι απόστολοι περί του Θεού και της σωτηρίας μας –ιδιαίτερα για τον σταυρό και την ανάσταση του Κυρίου- και που ονομάστηκε αγία Παράδοση. Αργότερα το κήρυγμα των αποστόλων καταγράφηκε, όπως προείπαμε, για πρακτικούς, απολογητικούς, ποιμαντικούς και κατηχητικούς λόγους. Υπενθυμίζουμε την κατάληξη σχεδόν της αποχαιρετιστήριας ομιλίας του αποστόλου των εθνών προς τους πρεσβυτέρους της Εφέσου, όταν αναφέρει πως πρέπει να ενθυμούνται τα λόγια του Κυρίου Ιησού «ΠΟΥ ΕΙΠΕ ΑΥΤΟΣ Ο ΙΔΙΟΣ: “ΕΙΝΑΙ ΕΥΤΥΧΕΣΤΕΡΟ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΠΑΡΑ ΝΑ ΠΑΙΡΝΕΙ” (Πράξ. 20,35). Τα συγκεκριμένα λόγια του Ιησού δεν βρίσκονται πουθενά καταχωρημένα στα Ευαγγέλια. Άρα αντλεί ο Παύλος από την προφορική παράδοση της Εκκλησίας. Μην ξεχνάμε ακόμη: (α) ότι ο Χριστός «παρουσιάστηκε ζωντανός μετά τον θάνατό Του σ’ αυτούς (τους μαθητές Του) με πολλές αποδείξεις. ΓΙΑ 40 ΗΜΕΡΕΣ τούς εμφανιζόταν ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΙΛΟΥΣΕ σχετικά με τη βασιλεία του Θεού» (Πράξ. 1,3), χωρίς να έχει καταγραφεί στην Καινή Διαθήκη το παραμικρό από το περιεχόμενο των λόγων Του (το οποίο βεβαίως έγινε πνευματικό κτήμα των αποστόλων), και (β) τα λόγια του ευαγγελιστή Ιωάννη, όταν λέει: «Υπάρχουν κι άλλα πολλά που έκανε ο Ιησούς, που αν γραφτούν ένα προς ένα, ΟΥΤΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ δε θα χωρούσε νομίζω τα βιβλία που θα ‘πρεπε να γραφτούν» (Ιω. 21,25).

Επισημαίνουμε ακόμη και τα εξής:

Η ζωή πολλών ανθρώπων κινείται μεταξύ πίστεως και απιστίας, αποδοχής των μυστηρίων του Θεού και αμφιβολίας. Η ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ από μόνη της δεν αποτελεί πάντα κάτι το αρνητικό. Αν είναι γόνιμη τότε προβληματίζει θετικά τον άνθρωπο και, αντιμετωπιζόμενη εκκλησιοκεντρικά και μυστηριακά, μπορεί να οδηγήσει στη βαθειά πίστη και κατά χάριν γνωριμία με τον Θεάνθρωπο, όπως έγινε με τον Θωμά. Διαφορετικά, όταν η αμφιβολία αυτονομείται από την Κοινότητα των πιστών, οδηγεί στην απόρριψη και την απιστία. Ο Θωμάς εμπιστεύτηκε την αλήθεια της Εκκλησίας, των άλλων μαθητών και την αποκάλυψη του Θεού, γι’ αυτό αξιώθηκε να γευτεί και την προσωπική αποκάλυψη ότι ο Χριστός είναι Θεός και Κύριος. Τόσο ο Πέτρος (που τον αρνήθηκε τρεις φορές), όσο και ο Θωμάς (που φάνηκε δύσπιστος στην Ανάστασή Του) είχαν το θάρρος να μείνουν εν μετανοία στο ποίμνιο του Χριστού και μετείχαν και πάλι της Θείας Χάριτος όπως οι υπόλοιποι μαθητές [και οι άλλοι μαθητές επίσης δεν πίστεψαν εξ αρχής. Δεν ήσαν πιο πιστοί από τον Θωμά, όπως φαίνεται στα ιερά κείμενα]. Ταπεινώθηκαν και καταστάθηκαν σκευή εκλογής. Αντίθετα, ο Ιούδας προτίμησε την απομόνωση, την διανοητική αίρεση, την

απομάκρυνση από τη θεία λατρεία και φυσικά από τη Θεία Χάρη.

Εκεί που θεραπεύονται, με την εμφάνιση και τη Χάρη του Αναστημένου, η αρχική ολιγοπιστία, ο φόβος, η δειλία -αισθήματα που παίδευαν τους αποστόλους μετά τον θάνατο του Ιησού- εκεί τα γεγονότα είναι αληθινά και δεν χωρούν παραισθήσεις. Ο αναστάς Κύριος εμφανίζεται και δίνει παρηγοριά και θάρρος, φυγαδεύει την προσωπική αποτυχία, τα αισθήματα εγκατάλειψης, επουλώνει τραύματα, εγκαινιάζει τη νέα ζωή των εσχάτων, πάντοτε ιστορικά, υπαρξιακά και πνευματικά, όχι μυθιστορηματικά, γεγονός που φανερώνει η μετέπειτα ΠΛΗΡΩΣ ΑΛΛΑΓΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ, όπως φαίνεται στις Πράξεις των Αποστόλων. Ο Χριστός άλλωστε, που είναι η Αυτοζωή, είχε αναστήσει τον τετραήμερο νεκρό Λάζαρο και με την Μεταμόρφωσή Του οδήγησε την Πρώτη Εκκλησία Του στο νόημα της χριστιανικής ζωής: «Θαρσεείτε. Ο Κύριος ζει!» Το νόημα της ζωής βρίσκεται: Στην προσωπική και πνευματική αναγέννηση, στην Χριστοκεντρική ερμηνεία της καθημερινότητάς μας, στην έλευση του Παρακλήτου ώστε να φωτίσει τις σκοτεινές πτυχές και να διώξει τους μύχιους φόβους μας, στην μυστηριακή ένωση με τον Κύριο, στο ξεπέρασμα του θανάτου και τη χαρά της αναστάσεώς μας, και τέλος, στην προσμονή της αιώνιας ζωής και την χαρισματική ένωση των εν μετανοία και εν καθάρσει ζώντων πιστών με τον αναστάντα Θεάνθρωπο.

Τέλος, το θάρρος, η επιμονή, η υπομονή, και η μετάνοια είναι που σώζουν τον άνθρωπο. Η απιστία στα δύσκολα δείχνει δειλία και ανευθυνότητα. Ο Χριστός αναζητεί φίλους, αδελφούς, αλλά και αγωνιστές στο όνομά Του: «Όποιος με απαρνηθεί μπροστά στους ανθρώπους, θα τον απαρνηθώ κι εγώ μπροστά στον ουράνιο Πατέρα μου» (Ματθ. 10,33). Η βοήθειά Του στα δύσκολα χρόνια που ζούμε παραμένει, από τότε, αμείωτη: «Θα είμαι μαζί σας πάντα, μέχρι τη συντέλεια του κόσμου» (Ματθ. 28,20), αναφέρει ο ίδιος. Η ζωντανή πίστη είναι καθημερινός αγώνας. Σκέπη και θεία αρωγή παραμένει όμως ο αναστάς Θεάνθρωπος: «Όπου δύο ή τρεις είναι ΣΥΝΑΓΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ, εκεί είμαι κι εγώ ανάμεσά τους» (Ματθ. 18,20). Συναγμένοι πού; Στο Σώμα Του φυσικά, δηλαδή στην Εκκλησία, όχι στην απομόνωση, όχι στον ατομικό διαλογισμό, αλλά στην μεταμορφωμένη δια της αγάπης και των μυστηρίων καθημερινή ζωή των πιστών.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

‘Η Ψευδώνυμος Γνώσις’, Μιχαήλ Γ. Χούλη, Στερέωμα, Θεσσαλονίκη

‘Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας’, λήμμα ‘Ειρήνη’, Άρτος Ζωής, Αθ. 1980

‘Κήρυγμα και Θεολογία’, τόμ. β’, Γεωργίου Πατρώνου, Αποστολική Διακονία, 2003

‘Κυριακοδρόμιο’, Άρτος Ζωής, Αθ. 2011

‘Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού’, Νικολάου Νευράκη, Αθ. 1989